

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mehmet AÇA
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans-Haziran 2024

KISA ÖZET

KÜLTÜREL EKOLOJİ VE EKOLOJİK KÜLTÜR ÜZERİNE BİR İNCELEME

Elif GÜN

“Kültürel Ekoloji ve Ekolojik Kültür Üzerine Bir İnceleme” adlı bu çalışma, ekoloji ve kültür kavramlarını kültürel evrim ve insan-doğa ilişkisi üzerine temellenen tutumlara göre analiz etmektedir.

Çalışmanın ilk bölümünde ilkel insanın hayatı algılayış biçiminde önemli yer tutan bazı kavramlara ve ekolojinin diğer disiplinlerle ilişkisine değinilmiştir. İnsanlığın tarihinden başlayarak avcı-toplayıcı toplumların yaşam biçimlerinden, hayvan yetiştiren ve yerleşik hayata geçen toplumların kültürel süreçlerine yer verilmiştir. Yerleşik hayatın anlatıldığı bölümde farklı tarım toplumlarının kültürlerini karşılaştırmak amacıyla Sümer ve Yunan mitolojisinden örnekler sunulmuştur. İlkel insandan uygar insana değişen kültürel evrime değinilerek ikinci bölüme geçilmiştir.

İkinci bölümde toplumların doğa ve kültür ilişkisi üzerine temellenen tek ve çift hatlı evrim teorilerine yer verilmiştir. Çevre odaklı bir çalışma olduğu için coğrafya biliminden, toplum odaklı olduğu için de kültürel antropolojiden yararlanılmıştır. Daha sonra “Derin Ekoloji”, “Ekofeminizm”, “Slow Food” ve “Agroeleştirir” gibi güncel tutumlara yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde ise “Kültürel Ekoloji” ve “Ekolojik Kültür” kavramları bu alanlarda yapılan çalışmalarla birlikte açıklanmıştır. Kültürel ekoloji kavramı insan-çevre ilişkisi bağlamında incelenmiştir. Ekolojik kültür başlığında geleneksel ekolojik bilgi ve ekoeleştirici kavramları da açıklanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, ilk topluluklardan günümüze insan-doğa ilişkisini gözden geçirerek günümüz ekolojik sorunlarına kadim bilgilerin ışığında yeni çözüm yolları sunmaktır. Sonuç bölümünde bu çözüm yolları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Ekoloji, Antropoloji, Coğrafya, Geleneksel Bilgi.

ABSTRACT

A Study on Cultural Ecology and Ecological Culture" analyzes the concepts of ecology and culture according to attitudes based on cultural evolution and the human-nature relationship.

In the introduction part of the study, some concepts that have an important place in the way primitive people perceive life and the relationship of ecology with other disciplines are mentioned. Starting from the history of humanity, the cultural processes of hunter-gatherer societies, animal breeding and settled societies are included. In the section on settled life, examples from Sumerian and Greek mythology are presented in order to compare the cultures of different agricultural societies. The cultural evolution from primitive man to civilized man was mentioned and the first chapter was started.

In the first part, single and double-line evolution theories based on the relationship between nature and culture of societies are included. Since it is an environment-oriented study, the science of geography was utilized, and since it is a society-oriented study, cultural anthropology was utilized. Then, current attitudes such as "Deep Ecology", "Ecofeminism", "Slow Food" and "Agroecological" are included.

In the second part, the concepts of Cultural Ecology and Ecological Culture are explained together with the studies conducted in these fields. The concept of Cultural Ecology is analyzed in the context of human-environment relationship. The concepts of traditional ecological knowledge and ecocriticism are also explained under the title of Ecological Culture.

The aim of this study is to review the human-nature relationship from the first communities to the present day and to offer new solutions to today's ecological problems in the light of ancient knowledge. In the conclusion section, these solutions are emphasized.

Keywords: Culture, Ecology, Anthropology, Geography, Traditional Knowledge.